

PUBLIC ADMINISTRATION

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.5.2.33>

ANALIZA PORÓWNAWCZA CHARAKTERYSTYKI MECHANIZMÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ PODATKÓW LOKALNYCH NA UKRAINIE I W STANIE NEVADA, USA

Viktoriiia Kurian

*kandydat na stopień naukowy kandydata nauk
Katedry Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Dochodzeń Finansowych
Narodowej Akademii Spraw Wewnętrznych (Kijów, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0001-6647-1299

e-mail: Viktoriiia_Kurian@gmail.com

Adnotacja. W przepisach tego artykułu autor przeprowadza analizę porównawczą charakterystyki mechanizmów publicznej administracji podatków lokalnych na Ukrainie i w stanie Nevada, USA w celu wyjaśnienia możliwości i celowości wykorzystania pozytywnych doświadczeń państw, w których publiczna administracja podatków lokalnych rozwija się i poprawia zgodnie z polityką podatkową orientacji rynkowej. W wyniku przeprowadzonej analizy w podejściu krajowych i amerykańskich badaczy i naukowców do zrozumienia mechanizmów publicznej administracji podatków lokalnych autor zidentyfikował kryteria jedności (podejście systemowe) i kryteria różnic (federalizm fiskalny) oparte na dobru publicznym mieszkańców geograficznie ograniczonej jurysdykcji w tych podejściach. Udowodniono potrzebę poprawy mechanizmów proceduralnych publicznej administracji podatków lokalnych na Ukrainie i celowości wykorzystania pozytywnych doświadczeń stanu Nevada jako jednostki terytorialnej państwa, w którym publiczna administracja podatków lokalnych rozwija się i poprawia zgodnie z polityką podatkową orientacji rynkowej.

Słowa kluczowe: podatki lokalne, administracja publiczna, administracja podatków lokalnych, mechanizmy administracji publicznej, mechanizmy administracji publicznej podatków lokalnych, analiza porównawcza mechanizmów administracji podatków lokalnych.

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE CHARACTERISTICS OF THE MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION OF LOCAL TAXES IN UKRAINE AND NEVADA, USA

Viktoriiia Kurian

*Applicant for the degree of Doctor of Philosophy Candidate of Science
of the Department of Economic Security and Financial Investigations
National Academy of Internal Affairs (Kyiv, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0001-6647-1299

e-mail: Viktoriiia_Kurian@gmail.com

Abstract. In the provisions of this article, the author compares the characteristics of the mechanisms of public administration of local taxes in Ukraine and Nevada, USA to determine the possibility and feasibility of using the positive experience of states in which public administration of local taxes develops and improves in accordance with market policy. As a result of the analysis, in the approaches of domestic and American scientists and scholars to understanding the mechanisms of public administration of local taxes, the author identified criteria of unity (systemic approach) and criteria of differences (fiscal federalism based on public goods of geographically limited jurisdiction) in these. The necessity of improving the procedural mechanisms of public administration of local taxes in Ukraine and the expediency of using the positive experience of Nevada as a territorial unit of the state, in which public administration of local taxes is developed and improved in accordance with market policy.

Key words: local taxes, public administration, public administration of local taxes, mechanisms of public administration, mechanisms of public administration of local taxes, comparative analysis of mechanisms of administration of local taxes.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ ТА ШТАТІ НЕВАДА, США

Вікторія Кур'ян

*здобувач наукового ступеня кандидата наук
кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань
Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)*

ORCID ID: 0000-0001-6647-1299

e-mail: Viktoriiia_Kurian@gmail.com

Анотація. У положеннях даної статі автор проводить порівняльний аналіз характеристики механізмів публічного адміністрування місцевих податків в Україні та штаті Невада, США з метою з'ясування можливості та доцільності використання позитивного досвіду держав, публічне адміністрування місцевих податків в яких розвивається та удосконалюється відповідно до податкової політики ринкової спрямованості. У результаті проведеного аналізу в підходах вітчизняних та американських вчених та науковців до розуміння механізмів публічного адміністрування місцевих податків, автором визначено критерії єдності (системний підхід) та критерії відмінностей (фіскальний федералізм, що базується на суспільних благах мешканців географічно обмеженої юрисдикції) у цих підходах. Доведено необхідність вдосконалення процесуальних механізмів публічного адміністрування місцевих податків в Україні та доцільність використання позитивного досвіду штату Невада як територіальної одиниці держави, публічне адміністрування місцевих податків в якій розвивається та удосконалюється відповідно до податкової політики ринкової спрямованості.

Ключові слова: місцеві податки, публічне адміністрування, публічне адміністрування місцевих податків, механізми публічного адміністрування, механізми публічного адміністрування місцевих податків, порівняльний аналіз механізмів адміністрування місцевих податків.

Вступ. Серед науковців, що досліджують питання у сфері оподаткування, відсутня одностайна позиція як щодо поняття механізмів адміністрування податків, так і до їх виокремлення, стосовно публічного адміністрування місцевих податків.

Більшість вчених зосереджують свою увагу саме на механізмі податку, тобто на процесі його встановлення законодавчим органом, визначенні його елементів та введенні в дію, незалежно від поділу податків за правовою ознакою (загальнодержавні, місцеві). Погляди інших зводяться до узагальнення під категорією «податковий механізм» процесів нарахування, сплати податків, складання і представлення податкової звітності, податкового контролю, а питання щодо механізмів публічного адміністрування місцевих податків глибоко не досліджувалося взагалі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Із приводу механізмів оподаткування дискусії ведуться достатньо тривалий час. Ще Ісаєв А.А. визначав, що механізм управління податками може бути зведено до трьох моментів: встановлення податків, їх стягнення та контроль і відповідальність платників податків.

До механізму встановлення податків він відносив визначення законом суб'єктів оподаткування, об'єктів оподаткування, ставок податку, прийомів визначення зобов'язань платника податків (Козиріна, Ялбулганова, Скріпілева, 2004: 608).

Механізм стягнення податків Ісаєв А.А. виділяв у трьох формах:

- 1) система відкупів (відповідно до яких група капіталістів сплачувала до казни певну суму і за це отримувала право стягнення податей);
- 2) стягнення через державних службовців, яке він вважав доцільним для непрямих податків (акцизів, митних платежів), оскільки державні службовці не знаходяться в тісному зв'язку з общинами;
- 3) стягнення податків общинами А.А. Ісаєв вважав найбільш придатним для стягнення прямих податків, оскільки управління податками общинами дозволяє фінансовому управлінню бути в тісному зв'язку з платниками податків, і оскільки вони є також мешканцями цієї общини, то їм відомий стан окремих господарств, відтак вони здатні вірно судити про платоспроможність платників податків (Козиріна, Ялбулганова, Скріпілева, 2004: 608).

М.П. Кучерявенко визначає категорію податку як цільний механізм, що характеризується правовим регулюванням обов'язкових податкових платежів та особливостями компетенції органів державної влади щодо встановлення, зміни і скасування та чіткого закріплення всіх елементів податку. Основні елементи, на його думку, визначають фундаментальні, сутнісні характеристики податку, що формують основне уявлення про зміст податкового механізму (Кучерявенко, 2010: 39).

В.Г. Дем'янишин вважає, що податковий механізм є важливою складовою частиною господарського, фінансового та бюджетного механізму, тож доцільно його розглядати у широкому і вузькому значенні. Характеризуючи податковий механізм у широкому значенні, він пропонує розуміти його як сукупність прийомів і методів, за допомогою яких держава, використовуючи податки, впливає на розвиток економіки, соціальної сфери, регулює пропорції розподілу і перерозподілу ВВП. Податковий механізм у вузькому значенні В.Г. Дем'янишин розуміє, як забезпечення функціонування податкової системи за допомогою складових частин цього механізму (Дем'янишин, 2014).

На думку В.Г. Дем'янишина, податковий механізм охоплює процес нарахування, сплати податку, складання і представлення податкової звітності, податкового контролю. Із правового погляду він полягає у виникненні, зміні та припиненні податкового зобов'язання та тісно пов'язаний із податковим менеджментом і податковим адмініструванням.

Податкове прогнозування, податкове планування, податкове оперативне управління, податковий контроль, податкове регулювання вчений відносить до методів, що застосовуються податковим механізмом (Дем'янишин, 2014).

Така позиція знаходить своїх прихильників у наукових колах, серед яких і І.В. Ясько, який визначає податковий механізм як сукупність форм, що закріплені положеннями податкового права, а також різних методів, інструментів державного податкового планування і податкового контролю, реалізація яких відбувається в рамках прийнятої концепції, стратегії і тактики державної податкової політики (Ясько, 2019: 69).

Р.Є. Волощук під механізмом адміністрування податків розуміє сукупність заданих цілей, виконуваних функцій, принципів та використовуваних методів, які, взаємодіючи, сприяють забезпеченню ефективного функціонування системи адміністрування податків (Волощук, 2015: 9).

А.О. Нікітішин, визначаючи основні напрями вдосконалення механізму податкового регулювання, зазначає, що з вузької точки зору механізм податкового регулювання можливо представити як сукупність визначеної Податковим кодексом України кількості інструментів і в рамках загального механізму податкового регулювання виокремлює окремі механізми та класифікує їх залежно від масштабу регулюючого впливу на:

1) системні механізми податкового регулювання (структура чинної системи оподаткування; загальний рівень оподаткування; спрощена система оподаткування, обліку та звітності; чотири групи платників єдиного податку);

2) комплексні механізми податкового регулювання (спеціальні режими оподаткування; діяльність у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства; діяльність щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату; оподаткування платників податків в умовах дії угоди про розподіл продукції);

3) локальні механізми податкового регулювання (визначення складу платників; податкові пільги; обчислення суми податку чи збору; визначення об'єкту та бази оподаткування; встановлення розміру ставки податку) (Нікітішин, 2016).

Позицію А.О. Нікітішина стосовно того, що до системних механізмів податкового регулювання, які вбудовані у вітчизняну систему оподаткування, відноситься структура системи оподаткування: співвідношення загальнодержавних та місцевих податків і зборів, прямих та непрямих податків, на майно і капітал, з юридичних та фізичних осіб тощо (Нікітішин, 2016) – можливо вважати деяким відображенням сутності механізмів публічного адміністрування місцевих податків як цілісного явища в підгалузі фінансового права, права податкового, але вважаємо, що механізми публічного адміністрування місцевих податків включають в себе й механізми фінансового права, а також тісно пов'язані з механізмами держави, адже оподаткування та фінансовий контроль відносяться до внутрішніх функцій держави (Білозьоров, Власенко, Горова, Завальний, Заяць, 2017: 66).

Отже, можемо констатувати, що питання щодо механізму адміністрування податків в Україні залишається й надалі дискусійним, оскільки склалося багато трактувань поняття механізму у сфері оподаткування, хоча вони і мають дещо спільні ознаки.

Мета статті – здійснити порівняльний аналіз характеристики механізмів публічного адміністрування місцевих податків в Україні та штаті Невада, США, з метою використання позитивного досвіду держав, публічне адміністрування місцевих податків в яких розвивається та вдосконалюється відповідно до податкової політики ринкової спрямованості.

Основна частина. Із метою більш ґрунтовного дослідження механізмів публічного адміністрування місцевих податків необхідно з'ясувати генезу та сутність категорії «механізм» у праві, а також таких понять, як «механізм держави», «механізм публічного адміністрування», «механізм правового регулювання» «механізм фінансового права».

У словнику іншомовних слів зазначається, що детермінанта «механізм» має грецьке походження (від грец. μηχανή – знаряддя, пристрій) – 1) пристрій (сукупність ланок або деталей), що передає чи перетворює рух; 2) сукупність проміжних станів або процесів будь-яких явищ (Мельничук, 1974: 498).

Серед визначень у тлумачних словниках сучасної української мови теж існують різні інтерпретації категорії «механізм»:

- внутрішня будова, система чого-небудь;
- пристрій, що передає або перетворює рух, те саме, що машина;
- сукупність станів і процесів, з яких складається певне фізичне, хімічне та інше явище;
- механізм захисту: послідовність дій окремих елементів, засобів для забезпечення захисту пристрою, обладнання (Бусел, 2005: 665).

Вважаємо необхідним також звернути увагу на похідний від детермінанти «механізм» термін «механіцизм», що згідно зі словником іншомовних слів означає абсолютизацію законів механіки, спробу пояснити за їх допомогою всі явища природи й суспільства, звести весь розвиток до механічних форм руху. У 16–18 ст. механістичний матеріалізм, який боровся з ідеалізмом і релігією, був прогресивним напрямом у науці й філософії (Мельничук, 1974: 498).

Так, виходячи з даного тлумачення терміна «механіцизм», ми можемо припустити, що детермінанта «механізм» почала застосовуватись у праві саме задля пояснення правових явищ у суспільстві за допомогою законів механіки.

Отже, під категорією «механізм» можливо розуміти певний матеріальний об'єкт чи послідовну дію певних суб'єктів або ж консолідовану взаємодію об'єкта із суб'єктами, що зумовлюють роботу окремих елементів системи як цілісного організму, мета якого – дати очікуваний результат.

Із теорії держави та права нам відомо, що під механізмом держави розуміють систему державних органів, установ, підприємств, організацій, заснованих на єдності принципів організації і діяльності їх як цілісного організму (Бандурка, Головка, Передерій, 2018: 89).

Як механізм публічного адміністрування визначають систему, яка забезпечує практичну реалізацію публічного адміністрування та досягнення визначених цілей, яка має свою структуру, методи, важелі, інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним правовим та інформаційним забезпеченням. Механізми публічного адміністрування становлять практичні заходи або стимули, за допомогою яких публічні органи впливають на суспільство та бізнес-структури, органи влади та будь-яку соціальну структуру з метою досягнення поставлених цілей (Ястремська, Мажник, 2015: 57).

С.С. Алексеев зазначає, що поняття механізму правового регулювання є похідним від поняття правового регулювання, що і визначає місце і значення поняття механізму правового регулювання в теорії права. Тож ці два поняття в рамках правничих наук є методологічною категорією, яка забезпечує чітке філософськи орієнтоване бачення правових явищ.

С.С. Алексеев вважає, і ми підтримуємо його позицію, що поняття механізму правового регулювання дозволяє не тільки зібрати разом явища правової дійсності (норми, правовідносини, юридичні акти та ін.), які беруть участь у правовому впливі, і окреслити їх як цілісність (це досягається і за допомогою поняття «правова система»), але і представити їх в працюючому, системно-діючому вигляді, що характеризує результативність правового регулювання. Також дана категорія дає можливість висвітлити у зв'язку з цим специфічні функції, які виконують ті чи інші юридичні явища в правовій системі та показати їх зв'язок між собою і взаємодію (Алексеев, 1995: 221).

Т.І. Тарханович, аналізуючи механізм права, механізм правового регулювання та механізм реалізації права, зосереджує увагу на поглядах Бобровника С.В., Оніщенко Н.М., Сирих В.М., Шабаліна В.О., Ромашова Р.А., Гнатюка М.Д. та інших та підкреслює, що категорії механізму правового регулювання, механізму реалізації права, механізму дії права не мають єдиного розуміння свого змісту, однак ґрунтуються на тому, що – це сукупність правового інструментарію, який обумовлює дію даних механізмів; це системний комплекс юридичних засобів, що мають структурну єдність та логічну послідовність; це сукупність засобів, які виконують специфічні завдання та функції, здійснюють вплив на свідомість та поведінку суб'єктів; дані механізми різняться за своєю природою та функціональним призначенням, але вони спрямовані на досягнення конкретних цілей (Тарханович, 2010).

С.М. Дрозд, зосереджуючись серед іншого на механізмі правового регулювання, приходять до висновку, що в адміністративно-правовій доктрині виділяють інструментальний, діяльнісний, системний підходи.

Прихильниками інструментального підходу є: С.С. Алексеев, А.І. Бобилів, С.В. Бобровник, В.К. Колпаков, О.М. Мельник, П.М. Рабінович, діяльнісного – В.В. Дашутін, В.М. Сирих, О.Г. Стрельченко, Ф.Н. Фаткуллін, Е.Р. Чернова тощо [14, с. 74, 76].

Під строго інструментальним кутом зору в механізмі правового регулювання, відповідно до його стадій, С.С. Алексеев виділяє три основних ланки: юридичні норми – основа правового регулювання; правові відносини, суб'єктивні права і юридичні обов'язки, що переводять правову енергію юридичних норм на рівень конкретних суб'єктів – носіїв прав і обов'язків; акти реалізації прав і обов'язків.

С.С. Алексеев також визначає, що у ряді випадків в механізмі правового регулювання включається і четверта ланка – акти застосування права, а також деякі додаткові елементи – індивідуальні акти, правові положення з практики застосування і ін. (Алексеев, 1995: 216).

Діяльнісний підхід, як відмічає С.М. Дрозд, заснований В.М. Горшеневим, і основна мета цього підходу зводиться до аналізу механізму правового регулювання через призму діяльності уповноважених на те суб'єктів, яка спрямовується на забезпечення втілення приписів правових норм у реальне життя і досягнення мети правового регулювання – відповідного рівня упорядкованості певних суспільних відносин (Дрозд, 2021: 79).

В.М. Сирих підкреслює, що механізм правового регулювання слід розглядати як складну систему, що включає максимально повно всі його компоненти, а саме: правові засоби; суб'єктів, які здійснюють правове регулювання чи правове діяльність; юридично значимі результати їхньої діяльності. Дану позицію поділяє В.О. Шабалін, аналізуючи механізм правового регулювання як складну сукупність юридичних засобів, як управляючу систему, за допомогою якої здійснюється цілеспрямований правовий вплив на суспільні відносини (Тарханович, 2010).

Отже, беручи до уваги проведений аналіз, можна дійти висновку, що в основу механізму публічного адміністрування місцевих податків покладено механізм правового регулювання (саме в розумінні системного підходу), а категорія «механізм публічного адміністрування місцевих податків» є похідною від поняття «публічне адміністрування місцевих податків», яке характеризує систему публічного адміністрування місцевих податків.

Системний підхід до розуміння механізму публічного адміністрування місцевих податків, що по суті є правом в дії, поєднує в собі як інструментальний, так і діяльнісний підхід до механізму правового регулювання. Інструментальний підхід, дає можливість висвітлити внутрішні та зовнішні взаємозв'язки елементів в системі публічного адміністрування місцевих податків, а діяльнісний зумовлює ефективну роботу цієї системи як цілісного організму, який покликаний забезпечувати фінансову самодостатність територіальних одиниць, при цьому зберігаючи непорушність цілісності держави.

В американських наукових джерелах механізм публічного адміністрування місцевих податків розуміється під категорією «фіскальний менеджмент», який опирається на теорію фіскального федералізму.

Р. Масгрейв та П. Масгрейв (Musgrave R., Musgrave P.), обґрунтовуючи принципи фіскального федералізму, прийшли до висновку, що публічні послуги повинні надаватися відповідно до уподобань жителів відповідного регіону, і члени кожного регіону або юрисдикції повинні платити за послуги, які передбачає ця юрисдикція (Musgrave, 1989: 446).

Уоллес Е. Оутс (Wallace E. Oates) зазначає, що фіскальний федералізм базується на суспільних благах, що складаються з публічних послуг, які формуються відповідно до місцевих потреб та споживаються мешканцями географічно обмеженої юрисдикції, а відтак мають переваги перед централізованим наданням таких

послуг, зокрема і в їх вартості. Адже органи місцевого самоврядування знаходяться ближче до своїх виборчих округів і, ймовірно, мають більш прямий доступ до інформації щодо місцевих вподобань і потреб, які стосуються надання публічних послуг на місцевому рівні (Wallace, 2008).

Томас Макінтайр Кулі (Thomas McIntyre Cooley) відносив питання оподаткування до сфери інтересів на рівні місцевого самоврядування і вважав, що кошти, зібрані від податкових надходжень в одному регіоні, не можуть бути використанні в зовсім іншому регіоні (Supreme Court of Nevada, 1929).

Отже, механізм публічного адміністрування місцевих податків у штаті Невада, на нашу думку, можливо охарактеризувати теж за допомогою саме системного підходу, оскільки фактично це складна управляюча система, що включає і численну кількість правових засобів і суб'єктів публічного адміністрування місцевих податків (до яких входять не лише органи місцевого самоврядування та податкові органи (Податкова комісія, Податковий департамент), а й інші органи, такі як окружні оцінювачі, казначей, комісари, Комітет з фінансів місцевого самоврядування, Рада штату і Рада округу зі стабілізації, Рада сертифікації оцінювачів).

Інформація про механізм фіскального менеджменту в штаті Невада, оприлюднена на сайті фінансового управління губернатора штату Невада, дає можливість стверджувати про тісний взаємозв'язок суб'єктів публічного адміністрування місцевих податків (законодавчого органу, податкового департаменту та фінансового управління).

Між законодавчими сесіями Бюджетний відділ відстежує доходи та видатки агентств, щоб забезпечити збалансованість державного бюджету. Бюджетний відділ надає допомогу працівникам відділу/підрозділу у забезпеченні їх бюджетів у відповідності з федеральними та державними нормативними актами та у межах повноважень щодо бюджетних витрат. Бюджетний відділ також надає вказівки та схвалення щодо подання запиту на зміну законодавчо затверджених бюджетів у процесі робочої програми (Governor's Finance Office of Nevada State. 2009).

Після того як законодавчий процес затвердження бюджетів завершено, Бюджетний відділ несе відповідальність за забезпечення надійного фінансового управління установами штату протягом дворічного періоду. Конституція Невади вимагає, щоб штат мав збалансований бюджет, а це означає, що він не може дефіцитувати витрати. Як тільки стає очевидним, що бюджет Невади стає незбалансованим, наприклад, коли доходи не відповідають прогнозам, вносяться корективи, щоб штат працював у плюсі. Відділ регулярно надає інформацію губернатору та законодавчому органу щодо стану бюджету та діяльності органів виконавчої влади (Governor's Finance Office of Nevada State. 2009).

Механізми публічного адміністрування місцевих податків чітко регламентовано в Статуті штату Невада (Nevada Revised Statutes. 1999).

У штаті Невада Податковий Департамент депонує кошти на рахунок казначейства штату, але ця дохідна частина бюджету з моменту надходження коштів до казначейства має бути розподілена контролером, за даними Департаменту, між фондами та фактично може використовуватися лише за цільовим призначенням тих чи інших фондів.

Процесуальні та процедурні правові зв'язки кожного місцевого податку у штаті Невада з фондом витрат є діаметрально протилежними наявним в реаліях України. Ефективність механізму публічного адміністрування місцевих податків в штаті Невада, США, визначається забезпеченням необхідних видатків достатніми розмірами місцевих доходів у вигляді надходжень до фондів витрат коштів від місцевих податкових платіжів та зборів.

Висновки. Тож відповідно до проведеного порівняльного аналізу можемо стверджувати, що як в Україні, так і в штаті Невада різні механізми, які забезпечують діяльність системи публічного адміністрування місцевих податків (механізм держави, механізм правового регулювання, механізм публічного адміністрування, механізм фінансового права, механізм податку), складають цілісне явище «механізм публічного адміністрування місцевих податків», і його необхідно досліджувати в комплексі його компонентів та елементів за допомогою системного підходу.

Відмінність полягає в тому, що в Україні механізм публічного адміністрування місцевих податків не включає прямої кореспонденції між надходженнями та видатками бюджету та тісних правових внутрішніх зв'язків між суб'єктами системи публічного адміністрування місцевих податків, зокрема між органами, уповноваженими на адміністрування місцевих податків, та органами місцевого самоврядування, що може слугувати причиною отримання менш ефективних результатів при досягненні збалансованості місцевих бюджетів.

Проведений порівняльний аналіз також вказує на необхідність вдосконалення процесуальних механізмів публічного адміністрування місцевих податків в Україні та доцільність використання позитивного досвіду штату Невада як територіальної одиниці держави, публічне адміністрування місцевих податків в якій розвивається та вдосконалюється відповідно до податкової політики ринкової спрямованості.

Список використаних джерел:

1. Алексеев С.С. Теория права. Москва : Издательство БЕК, 1995. 320 с.
2. Бандурка О.М., Головка О.М., Передерій О.С. та ін. Теорія держави і права : підручник за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.М. Бандурки ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 416 с.
3. Білозьоров С.В., Власенко В.П., Горова О.Б., Завальний А.М., Заяць Н.В. та ін. Теорія держави та права : навч. посіб. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. URL : https://chtyvo.org.ua/authors/Busel_Viacheslav/VTSSUM/.

5. Волощук Р.С. Система адміністрування податків в Україні: інституційна структура та ефективність функціонування : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08; ПВНЗ «Європ. ун-т». Київ, 2015. 21 с.
6. Дем'янишин В.Г. Податковий механізм: теоретична концептуалізація та напрями удосконалення. *Модернізація корпоративних фінансів і фінансових ринків* : зб. наук. пр. проф.-виклад. складу каф. фінансів суб'єктів господарювання і страхування. Вип. 1. Тернопіль : Економічна думка, 2014. С. 18–27.
7. Дрозд С.М. Фінансово-правове регулювання медичного забезпечення поліцейських : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Київ : НАВС. 2021. 208 с.
8. Нікітішин А.О. Основні напрями вдосконалення механізму податкового регулювання. *Ефективна економіка*. № 2. 2016. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4789>.
9. Податкове право України : навч. посіб. / за ред. М.П. Кучерявенка. Харків : Право, 2010. 256 с.
10. Словник іншомовних слів / за ред. О.С. Мельничука. Київ : УРЕ, 1974. 776 с.
11. Тарахонич Т.І. Механізм дії права, механізм правового регулювання, механізм реалізації права: особливості взаємодії. *Держава і право*. 2010. Вип. 50. С. 12–18.
12. Фінанси і податки: очерки теорії і політики / під ред. А.М. Козиріна, А.А. Ялбулганова, Є.А. Скрипілева. Москва : «Статус», 2004. 618 с.
13. Ястремська О.М., Мажник Л.О. Публічне адміністрування : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.
14. Ясько І.В. Теоретико-правові засади податкового адміністрування в Україні : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право ; Міністерство освіти і науки України, Інститут права імені Володимира Великого Міжрегіональної Академії управління персоналом. Київ, 2019. 196 с.
15. Musgrave, Richard Abel, (1989)/ Public finance in theory and practice. 5th ed. p. em. 627 с.
16. Wallace E. Oates. On The Evolution of Fiscal Federalism: Theory and Institutions. *National Tax Journal*. Vol. LXI, No. 2 June 2008. URL : <https://www.ntanet.org/NTJ/61/2/ntj-v61n02p313-34-evolution-fiscal-federalism-theory.pdf>.
17. Supreme Court of Nevada, April 3, 1924, Decided, No. 2625 Thomas McIntyre Cooley. URL : <https://advance.lexis.com/document/?pdmfid=1000516&crd=2a9decef-2b47-4cf8-9960-36fa326c8366&pddocfullpath=%2Fshared%2Fdocument%2Fcases%2Furn%3AcontentItem%3A3XVM-FM40-00KR-D3SW-00000-00&pdcontentcomponentid=144909&pdshp id=urn%3AcontentItem%3A7XWW-MS71-2NSD-R2F7-00000-00&pdteaserkey=sr0&pditab=allpods&ecomp=nzgp&e arg=sr0&prid=f7cd9e0b-fae9-4ccb-b097-29a9637d18c5>.
18. Governor's Finance Office of Nevada State. 2009. URL : <https://budget.nv.gov/Fiscal-Management/>.
19. Nevada Revised Statutes. 1999. URL : <https://www.leg.state.nv.us/NRS/NRS-361.html#NRS361Sec227>.

References:

1. Alekseev S.S. (1995). *Teoriia prava [Theory of law]*. M.: Izdatelstvo BEK. 320 p. [In Russian].
2. Bandurka O.M., Holovko O.M., Perederii O.S. ta in. (2018). *Teoriia derzhavy i prava [Theory of state and law]: pidruchnyk za zah. red. d-ra yuryd. nauk, prof., akad. NAPrN Ukrainy O.M. Bandurky; Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav. Kharkiv. 416 p. [in Ukrainian]*.
3. Bilozorov Ye.V., Vlasenko V.P., Horova O.B., Zavalnyi A.M., Zaiats N.V. ta in. (2017). *Teoriia derzhavy ta prava [Power theory is right]: navch. posib. K. : NAVS, Osvita Ukrainy. 320 p. [in Ukrainian]*.
4. Busel V.T. (Eds.). (2005). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language]*. K.; Irpin: VTF «Perun». URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Busel_Viacheslav/VTSSUM/ [in Ukrainian].
5. Voloshchuk R.Ie. (2015). *Systema administruvannya podatkov v Ukraini: instytutsiina struktura ta efektyvnist funktsionuvannya [The system of tax administration in Ukraine: institutional structure and efficiency]: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.08; PVNZ "Ievrop. un-t". – Kyiv. 21 с. [in Ukrainian]*.
6. Demianyshyn V.H. (2014). *Podatkovyi mekhanizm: teoretychna kontseptualizatsiia ta napriamy udoskonalennia [Tax mechanism: theoretical conceptualization and areas for improvement]. Modernizatsiia korporatyvnykh finansiv i finansovykh rynkiv: zb. nauk. pr. prof.-vyklad. skladu kaf. finansiv subiektiv hospodariuvannya i strakhuvannya. Vyp. 1. Ternopil: Ekonomichna dumka. pp. 18-27. [in Ukrainian]*.
7. Drozd S.M. (2021). *Finansovo-pravove rehuliuвання medychnoho zabezpechennia politseiskykh [Financial and legal regulation of medical support of police officers]; dysertatsiia na zdobuttia naukovooho stupenia doktora filosofii. K.: NAVS. 208 p. [in Ukrainian]*.
8. Nikitishyn A.O. (2016). *Osnovni napriamy vdoskonalennia mekhanizmu podatkovoho rehuliuвання. [The main directions of improving the mechanism of tax regulation] Efektyvna ekonomika. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4789 [in Ukrainian]*.
9. Kucheriavenko M.P. (Eds.). (2010). *Podatkove pravo Ukrainy [Tax law of Ukraine]: navch. posib. / za red.. Kh. : Pravo. 256 p. [in Ukrainian]*.
10. Melnychuka O.S. (Eds.). (1974). *Slovyk inshomovnykh sliv [Dictionary of foreign words]*. Kyiv : URE. 776 p. [in Ukrainian].
11. Tarkhanovych T.I. (2010). *Mekhanizm dii prava, mekhanizm pravovoho rehuliuвання, mekhanizm realizatsii prava: osoblyvosti vzaiemodii [The mechanism of action of law, the mechanism of legal regulation, the mechanism of realization of law: features of interaction]. Derzhava i pravo. 2010. Vyp. 50. pp. 12-18 [in Ukrainian]*.
12. Kozyrina A.M., Yalbulhanova A.A., Skripileva Ye.A. (Eds.). (2004). *Finansy i podatky : ocherky teorii i polityky [Finance and taxes: essays on theory and policy]*. M.: «Statut». 618 p. [in Ukrainian].

13. Iastremska O.M., Mazhnyk L.O. (2015). Publichne administruvannia [Public administration]: navchalnyi posibnyk. Kh. : KhNEU im. S. Kuznetsia. 132 p. [in Ukrainian].
14. Iasko I.V. (2019). Teoretyko-pravovi zasady podatkovoho administruvannia v Ukraini [Theoretical and legal principles of tax administration in Ukraine]: dysertatsiia na zdobuttia naukovoho stupenia kandydata yurydychnykh nauk : 12.00.07 – administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiine pravo; Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, Instytut prava imeni Volodymyra Velykoho Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. – Kyiv. 196 p. [in Ukrainian].
15. Musgrave, Richard Abel, (1989). Public finance in theory and practice. 5th ed. p. em. 627 p. [in English].
16. Wallace E. Oates. (2008). On The Evolution of Fiscal Federalism: Theory and Institutions. National Tax Journal. Vol. LXI, No. 2. URL: <https://www.ntanet.org/NTJ/61/2/ntj-v61n02p313-34-evolution-fiscal-federalism-theory.pdf> [in English].
17. Supreme Court of Nevada, April 3, 1924, Decided, No. 2625 Thomas McIntyre Cooley. URL: <https://advance.lexis.com/document/?pdmfid=1000516&crid=2a9decef-2b47-4cf8-9960-36fa326c8366&pddocfullpath=%2Fshared%2Fdocument%2Fcases%2Furn%3AcontentItem%3A3XVM-FM40-00KR-D3SW-00000-00&pdcontentcomponentid=144909&pdshep id=urn%3AcontentItem%3A7XWW-MS71-2NSD-R2F7-00000-00&pdteaserkey=sr0&pditab=allpods&ecomp=nzgp&e arg=sr0&prid=f7cd9e0b-fae9-4ccb-b097-29a9637d18c5> [in English].
18. Governor's Finance Office of Nevada State. 2009 URL: <https://budget.nv.gov/Fiscal-Management/> [in English].
19. Nevada Revised Statutes. 1999. URL: <https://www.leg.state.nv.us/NRS/NRS-361.html#NRS361Sec227> [in English].